

Ayetü'l-Kübra risalesinde On İkinci Mertebe neden yoktur?

Ayetü'l-Kübra'nın Birinci Makamının on dokuz mertebesi olduğunu Üstadımız ifade etmektedir. Fakat sorunuzda da belirtildiği gibi, On İkinci Mertebenin zahiren olmadığı gibi bir durum söz konusudur.

Bu meseleyi şöyle izah etmek mümkündür:

Ayetü'l-Kübra risalesi dikkatle incelendiğinde bazı yerlerde iki mertebenin beraber zikredildiği görülebilir. Mesela On Dört ve On Beşinci mertebeler beraber anlatılmış ve **"İşte, bu meraklı misafirin âlem-i gaybdan aldığı ders-i marifetine kısa bir işaret olarak, Birinci Makam'ın on dördüncü ve on beşinci mertebelerinde şöyle denilmiştir."** ifadesi kullanılmıştır.

Demek ki, aynı bölüm içerisinde iki ayrı konu beraber zikredildiğinde, iki mertebe beraber sayılabilir. On Birinci Mertebe'den hemen sonra, akıl ve kalp pencerelerinden Allah'ın varlığı ve birliği konusu anlatılmaktadır. Bundan da anlaşılır ki, **akıl ve kalb** konusu iki ayrı mertebedir. Dolayısıyla **on ikinci** ve **on üçüncü** mertebeler olarak sayılabilir. Bu konuyu yerinden izah etmeye çalışalım:

"Sonra, pür-merak ve pür-iştiyak o misafir, âlem-i şehadet ve cismanî ve maddî cihetinde ve mahsus taifelerin dillerinden ve lisan-ı hallerinden ders aldığından, âlem-i gayb ve âlem-i berzahda dahi mütalaa ile bir seyahat ve bir taharri-i hakikat arzu ederken, her taife-i insaniyede bulunan ve kâinatın meyvesi olan insanın çekirdeği hükmünde bulunan ve küçüklüğü ile beraber manen kâinat kadar inbisat edebilen müstakim ve münevver akılların, selim ve nurani kalblerin kapısı açıldı."

"Baktı ki; onlar, âlem-i gayb ve âlem-i şehadet ortasında insanî berzahlardır ve iki âlemin birbiriyle temasları ve muameleleri, insana nisbeten o noktalarda oluyor gördüğünden; kendi akıl ve kalbine dedi ki: Gelin, bu emsalinizin kapısından hakikate giden yol daha kısadır. Biz öteki yollardaki dillerden ders aldığımız gibi değil, belki iman noktasındaki ittisaflarından ve keyfiyet ve renklerinden mütalaamız ile istifade etmeliyiz, dedi, mütalaaaya başladı."(1)

(1) bk. [Sualar, Yedinci Sua.](#)